

Tantárgyi program
EGÉSZSÉGÜGYI TERMINOLÓGIA

Semmelweis Egyetem, Egészségügyi Közzolgálati Kar Egészségügyi szervező szak (BSc)						
Tantárgy neve: <i>Egészségügyi terminológia</i> Tantárgy neve (angolul): <i>Healthcare terminology</i> Tantárgy kódja: EUSZAK003_1M				Kreditérték: 2 kredit		
Tantárgy besorolása: kötelező	Képzési karakter (kredit%) elmélet-gyakorlat: 0-100 %	Tanórák típusa: gyakorlat <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <tr> <td>Elmélet: 0 óra</td> <td>Gyakorlat: 28 óra</td> </tr> </table>	Elmélet: 0 óra	Gyakorlat: 28 óra	Számonkérés módja: gyakorlati jegy	Tantárgyfélév (meghirdetési gyakorisága): 1. (őszi félév)
Elmélet: 0 óra	Gyakorlat: 28 óra					
Előtanulmányi feltételek (előzetes követelmény): nincs						
Tantárgyfelelős személy és tanszék: DR. FOGARASI-NUBER KATALIN - SE Szaknyelvi Intézet, igazgató Tantárgy előadója: DR. ITTÉS DÁNIEL – SE Szaknyelvi Intézet, nyelvtanár ZIMONYI ÁKOS - SE Szaknyelvi Intézet, nyelvtanár						
Tantárgy célja, feladata: <p>Az egy féléves Egészségügyi terminológia tantárgy gyakorlatközpontú oktatásának célja, hogy a hallgatókat az egészségügyi szakkifejezések értelmezésére és értő használatára készítse fel. A tananyag elrendezésének fő szempontja, hogy a leckék az egészségügyi szakszókincs különböző tartományainak és az orvosi dokumentáció típusainak egyes nyelvi jellegzetességét mutassák be. A leckékben szereplő szaknyelvi ismeretek és a feladatok az egészségügyi terminológia 3 fő területének, az anatómiai kifejezések, a latin-görög klinikai és kórbonctani diagnózisok és az orvosi vények felépítésének megismerését szolgálják anonimizált, autentikus szemléltetőanyagok felhasználásával. A tantárgyban emellett nagy hangsúlyt kap az idegen szavak helyes kiejtésének és magyar szövegkörnyezetben való helyes írásmódjának, továbbá a latin és görög terminusalkotásban megfigyelhető szabályszerűségeknek (szófajok, szótövek, képzők, összetételek) gyakoroltatása.</p> <p>Tartalmi csomópontok:</p> <ul style="list-style-type: none"> - a hatékony orvos–egészségügyi menedzser és egészségügyi menedzser –beteg kommunikáció terminológiai alapjai és a szakkifejezések tudatos használata - az anatómiai nevezéktan jellegzetességei: egyszavas és a több szóból álló anatómiai nevek, a különböző nyelvtani szerkezetek és egyeztetési szabályok felismerése, anatómiai nevezéktan rövidítéseinek értelmezése - egyszerű klinikai és patológiai kifejezések, diagnózisok, eljárások értelmezése - a terminológia megjelenése a különböző orvosi dokumentumtípusokban, azokban szereplő anatómiai és 						

klinikai nevek rövidítéseinek értelmezése

- a receptírás formai követelményei, kémiai nevek és növényi drogok nevei, a recepteken előforduló rövidítések értelmezése

Szakmai kompetenciák és kompetencia-elemek:

A kurzus elvégzése után a hallgató

- ismeri az egészségügyi szaknyelv, terminológia és nomenklatúra fogalmát és megjelenési szintjeit
- ismeri az egészségügyi műfajok szaknyelvi igényét
- ismeri a különböző szakterületek nevezéktanainak megbízható forrásait
- ismeri az egészségügyi szakszavak helyes kiejtését, helyesírásuk követelményeit
- ismeri az egészségtudományi szakterület szakmai szókincsét anyanyelvén, valamint latin nyelven.

- képes az egészségügyi szaknyelv értő befogadására
- képes a görög és latin szakkifejezések helyes kiejtésére és helyes lejegyzésére
- képes anatómiai neveket, egyszerű klinikai és patológiai kifejezéseket, diagnózisokat, eljárásokat és gyári recepteket értelmezni
- képes az anatómiai kifejezéseknél, a latin-görög klinikai és kóronctani diagnózisokon és az orvosivényeken előforduló rövidítéseket értelmezni

A tantárgy részletes tematikája:

Hét	Téma
1.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: az egészségügyi szaknyelv kialakulásának, görög–latin elemeinek tudatosítása; az egészségügyi terminusok csoportosítása szakterület, forrásnyelv, nyelvtani struktúra, etimológia alapján; latin és görög terminusok párhuzamos használatának megkülönböztetése az egészségügyi szaknyelvben. Szókincs: az emberi test síkjai és irányai, testtájak, a végtagok és a törzs csontjai, valamihez tartozást kifejező szókapcsolatok Nyelvtani ismeretek: latin és görög szakkifejezések kiejtése, a latin főnév (szótári alak, alany- és birtokos eset, deklináció), egyszerű birtokos szerkezetek az anatómiai terminológiában
2.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: egyszerű mozgásszervi diagnózisok és azokban előforduló rövidítések értelmezése, görög anatómiai elnevezések a klinikai terminológiában Szókincs: a végtagok és a törzs összeköttetései, ízületei, izmai, veleszületett rendellenességek és deformitások megnevezései Nyelvtani ismeretek: minőségjelzős szó szerkezetek az anatómiai nevekben, mozgásszervi diagnózisokban (a latin főnév és melléknév alanyesetű egyeztetése), a klinikai terminusalkotás alapjai (tő, előtag, utótag)
3.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: összetett anatómiai nevek megértése és azok felismerése összetett mozgásszervi diagnózisokban, traumatológiai, ortopédiai, reumatológiai diagnózisok (és az azokban lévő rövidítések), a mozgásrendszer kórképeinek értelmezése Szókincs: leggyakoribb mozgásszervi elváltozásokkal, sérülésekkel kapcsolatos szóelemek Nyelvtani ismeretek: minőségjelzős és birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és egyszerű diagnózisokban
4.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a többes számú anatómiai nevek és szövettani terminusok felismerése a csont- izomrendszer és a kötőszövet megbetegedéseit leíró diagnózisokban Szókincs: orvosi képalkotó leletekben előforduló diagnosztikus kifejezések Nyelvtani ismeretek: tipikus végű főnevek, többes szám az anatómiai nevekben
5.	1. zárthelyi dolgozat Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a többes számú anatómiai nevek használatának megértése diagnózisokban, orvosi dokumentumtípusok felépítésének, tipikus rövidítéseinek megismerése; BNO és a HBCs szerkezetében való kiigazodás Szókincs: mozgásszervi diagnózisok ambuláns lapokon, látleteken, zárójelentésekben, műszeres vizsgálati leleteken és kóronctani jegyzőkönyvekben

	Nyelvtani ismeretek: többes számú birtokos szerkezetek az anatómiai nevekben és klinikai diagnózisokban
6.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a szív- és érrendszerrel kapcsolatos anatómiai és klinikai megnevezések használata Szókincs: a szív- és érrendszerrel kapcsolatos anatómia kifejezések, valamint kardiológiai, szív- és érsebészeti, haematológiai, továbbá kísérőbetegségeként jelentkező állapotok leírása zárójelentésben és képalkotó vizsgálati leletekben Nyelvtani ismeretek: állapotot és okságot kifejező szó szerkezetek az orvosi dokumentumokban (előljárósók acc.-szal)
7.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: az emésztőrendszerrel kapcsolatos anatómiai és klinikai megnevezések használata szókincs: a tápcsatornával kapcsolatos terminológia, a gyomor és az emésztőrendszer tünetei és elváltozásainak megnevezései a gasztroenterológia és sebészet tárgyköréből; invazív eljárások megnevezései nyelvtani ismeretek: állapotot és okságot kifejező szó szerkezetek az orvosi dokumentumokban (előljárósók acc.-szal).
8.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a légzőrendszerrel kapcsolatos anatómiai és klinikai szakkifejezések használata Szókincs: a tüdő és a légzőrendszer struktúráinak, valamint azok tüneteinek, elváltozásainak megnevezései; klinikai diagnosztikai módszerek és a leletezés szókincse Nyelvtani ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előljárósók abl.-szal)
9.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a kiválasztó szervrendszerrel és a nemi szervekkel kapcsolatos szakkifejezések használata Szókincs: a vesével és kiválasztással kapcsolatos anatómiai, élettani, kórellettani, műtéttani kifejezések, valamint nőgyógyászati, terhespatológiai, szülészeti és andrológiai kifejezések Nyelvtani ismeretek: lokalizációt kifejező szerkezetek a diagnózisokban (előljárósók abl.-szal).
10.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: az érzékszervekkel, idegrendszerrel és az endokrin rendszerrel kapcsolatos főbb anatómiai és klinikai kifejezések használata Szókincs: az érzékszervek felépítésével és megbetegedéseivel kapcsolatos kifejezések, az idegrendszer anatómiájának, kórképeinek, tüneteinek, vizsgálati módszereinek megnevezései Nyelvtani ismeretek: diminutív formák az anatómiai nomenklatúrában és diagnózisokban
11.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: a gyógyszerészeti terminológia alapjainak, az orvosi vény fajtáinak, szerkezetének és gyári készítmény sajátosságainak és rövidítéseinek megértése, eligazodás a gyógyszerhatástani megnevezésekben Szókincs: csomagolóanyagok, kizserelések, számnevek Nyelvtani ismeretek: az orvosi vény mennyiségi kifejezései (latin számnevek), gyógyszerhatástani terminuselemek használata
12.	Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: magisztrális készítmény sajátosságainak, azokban előforduló rövidítések megértése Szókincs: gyakori tünetek és kóros állapotok megnevezései; gyógyszerformák, mértékegységek, gyógynövények, drogjaik és a belőlük előállított készítmények terminológiája; a kémiai elnevezések; a <i>PhHg</i> és a <i>FoNo</i> Nyelvtani ismeretek: az orvosi vény utasításai (felszólítások a latinban)
13.	2. zárthelyi dolgozat Egészségügyi szaknyelvi kompetenciák: nagy mennyiségű gyógyszerek rendelésének, nemzetközi egységre hivatkozás megértése; Az egészségügyi szaknyelv helyesírása Szókincs: gyógyszerformák, mértékegységek, javallatok Nyelvtani ismeretek: összetett számnevek
14.	kurzuszárás: értékelés, javítás és pótlás

Az egyes csoportok képességétől, igényeitől és a tananyag aktualizálástól, fejlesztésétől függően kisebb változások a félév menetében elképzelhetők. Ezek azonban nem érintik a félév folyamán elvégzendő anyag témáját és mennyiségét.

Tantárgy tematikáját kidolgozta: ZIMONYI ÁKOS, DR. ITTÉS DÁNIEL, DR.FOGARASI-NUBER KATALIN

Követelmények:

Az érdemjegy kialakításának módja: összes zárthelyi legalább elégséges teljesítése esetén adható osztályzat. Az elégtelen zárthelyi dolgozatot meg kell ismételni – az ilyen hallgatóknak az elégtelen jegye is beleszámít a félév végi osztályzatba. A két zárthelyi dolgozat (plusz a javító dolgozatok) átlaga és az órai munka alapján kapják a hallgatók a félév végi osztályzatot.

A zárthelyi dolgozatok értékelése:

- 0–50% = elégtelen (1)
- 51–60% = elégséges (2)
- 61–75% = közepes (3)
- 76–89% = jó (4)
- 90–100% = jeles (5)

Az aláírás feltételei: Az órákon való aktív részvétel (legfeljebb 3 hiányzás [6 óra] megengedett) és az összes zárthelyi dolgozat legalább elégséges (2) teljesítése.

A félévközi ellenőrzések (beszámolók, zárthelyi dolgozatok) száma témaköre és időpontja, pótlásuk és javításuk lehetőségei:

Zárthelyi dolgozatok: 5. és 13. hét

Téma: az addig elvégzett tananyag

Pótlás és javítás: órán kívüli időpontban, utolsó héten.

Az esetleges vizsga típusa és vizsgakövetelmények (tételsor, teszt-pool): félévközi jegy

A foglalkozásokon való részvétel követelményei és a távolmaradás pótlásának lehetősége, az igazolás módja a foglalkozásokról való távollét esetén:

Legfeljebb 3 hiányzás (6 óra) megengedett, ennél több hiányzás esetén a hallgató az adott tanítási héten egy másik Egészségügyi terminológia órára való részvétellel vagy beadandó feladattal pótolhatja mulasztását (legfeljebb egy alkalommal); az a hallgató, aki a gyakorlati órák több mint 25%-áról hiányzik, nem kaphat aláírást.

A megengedettnél több hiányzás esetén orvosi igazolás szükséges a tartós betegségről vagy kórházi kezelésről.

Az írott tananyag, ajánlott irodalom, a felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédanyagok

Tananyag:

A Semmelweis Egyetem Szaknyelvi Intézetének szaknyelvoktatói által összeállított jegyzet.

Segédanyagok:

Belák Erzsébet: *Orvosi terminológia*. Budapest, 2005, Semmelweis Kiadó.

Belák Erzsébet: *Lingua Latina medicinalis*. Budapest, 2007, Semmelweis Kiadó.

Ittész Dániel (összeáll.): *Egészségügyi latin. Kézirat*. Budapest, 2013.

Brencsán orvosi szótár. Szerk.: Krúdy Erzsébet. Budapest, 2002³, Medicina Könyvkiadó Rt.

Donáth Tibor (szerk.): *Anatómia szótár - Lexicon Anatomiae - Anatomical dictionary - Anatomisches Wörterbuch*. Budapest, Semmelweis Kiadó.

Paulsen F. - Waschke J.: *Sobotta Az ember anatómiájának atlasza I-III. kötet*. Budapest, Medicina Kiadó.

Gaál Tamás (szerk.): *Formulae Normales VII. - Szabványos vényminták*. Budapest, 2003, Melánia Kiadó.

A betegségek és az egészséggel kapcsolatos problémák nemzetközi statisztikai osztályozása: BNO10, Tizedik revízió. Budapest, 1995, Egészségügyi Stratégiai Kutatóintézet.

- A tanárok által összeállított és kiosztott segédanyagok, online tananyagok.

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma és típusa, leadási ideje: nincs

Adatlap utolsó módosítása: 2020. április 15.